

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Vertinimas kaip strateginio valdymo instrumentas

2014 -2020 m. ES SF lėšų
panaudojimo vertinimo plano
įgyvendinimas

Vilija Šemetienė
2017-06-15

Turinys

- „Žiupsnelis“ statistikos
- **Vertinimų išvados, strateginiai siūlymai ir rekomendacijos - efektyvumo rezervai**
 - MTEPI, kaip pagrindinis darbo našumą didinantis veiksnys
 - Darbo jėgos struktūrinis pertvarkymas – trumpalaikiai ir ilgalaikiai sprendimai
 - Švietimas ir mokslas - prielaida efektyviam investavimui
 - Regionų plėtra – max kompleksiskumas ir sinergija

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

2014 -2020 m. ES SF lėšų panaudojimo vertinimo plano įgyvendinimas (1)

3

	2015 MVP	2016 MVP	2017 MVP	2018 MVP	Iš viso
Baigtas	10	3	2	0	15
Vykdomas	1	2	2	1	6
Nepradėtas	-	4	6	4	14
Išbrauktas/ nutraukta sutartis	1	4	-	-	5
Iš viso*	11	9	10	5	35

*-j statistiką neįtraukti išbraukti /nutraukti vertinimai

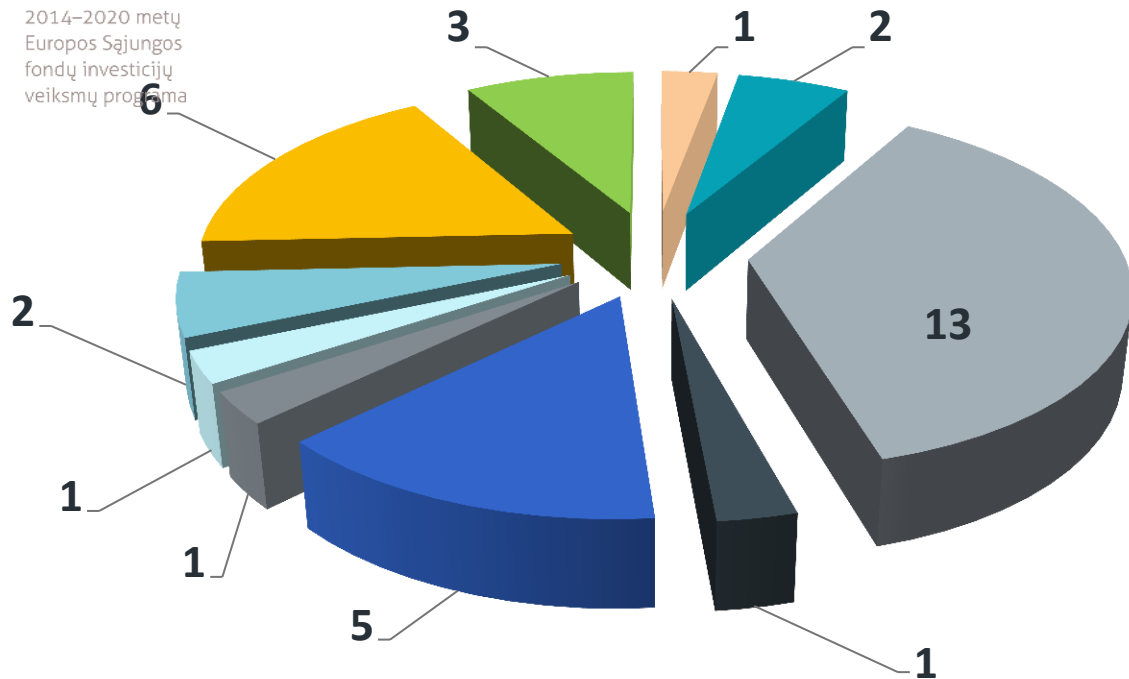
Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

2015 -2018 m. vertinimo planuose numatytų vertinimų pasiskirstymas p/g ministerijas

Kuriame Lietuvos ateitį

2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

- AM
- EM
- FM
- KM
- SADM
- SAM
- SM
- ŠMM
- ŪM
- VRM

2015-2017 m. pabaigti vertinimai (15): nagrinėti ūkio sektoriai, pavyzdžiai

5

- **Makro**

- 2007–2013 m. ES SF poveikio užimtumui ir kitiems Lietuvos ūkio makroekonominiams rodikliams vertinimas
- 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo pažangos ir lėšų panaudojimo vertinimas

- **Socialinė plėtra**

- 2007-2013 m. priemonių, skirtų skatinti jaunimo užimtumą poveikio ir efektyvumo vertinimas

- **Verslas. Energetika**

- Ūkio ministerijos priemonės „Inočekiai LT“ poveikio verslo išlaidoms MTEP vertinimas
- ES struktūrinių fondų panaudojimo būsto renovacijai vertinimas

- **MTEPI**

- Veiksmų programos uždavinių, skirtų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijoms skatinti, įgyvendinimo pažangos vertinimas

- **Regioninė plėtra**

- Poveikio Lietuvos miestams ir miesteliams vertinimas

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Poveikis BVP:

Investicijų grąžos koeficientas

**Prognozuotas
poveikis (2011 m):
2015 IG= 1,56
2020 IG = 1,1**

2007-2015

- 7,4 mlrd
EUR

2007-2015

- 10 mlrd
EUR
- IG=1,4

2007-2020

- 12 mlrd
EUR
- IG=1,6

2016 m. nustatyta

- **Daug ar mažai?**
- **ES lygiu grąžos koeficientas 2 k. viršijo LT IG 2,74**
- Lietuva buvo viena iš labiausiai nukentėjusių nuo krizės šalių ir ES SF poveikis makro lygiu vertinamas kaip įspūdingas.
- Didžiausia investicijų grąža – pramonės ir paslaugų sektoriuose: pramonėje IG =2;
- Mažiausias efektyvumo koeficientas – statybų sektoriuje – IG =1,1

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Poveikis užimtumui, darbo našumui

● Bendrasis poveikis

266 tūkst. DV

● Grynasis poveikis tik 12% bendrojo poveikio 33 tūkst. papildomų sąlyginių DV (2015)

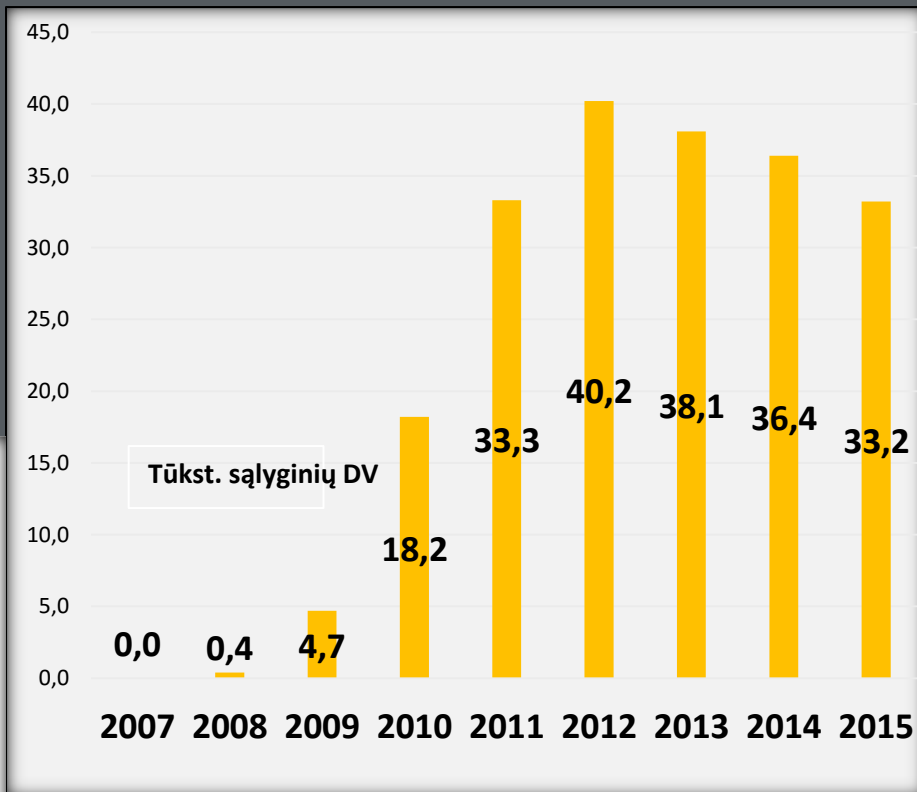
125 460

Nuolatinės darbo vietos

140 215

Laikinos darbo vietos

Vertinimų įžvalgos, išvados, rekomendacijos

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Efektyvumo rezervai: MTEPI - pagrindinis darbo našumą

didinantis veiksnys

pamokos, namų darbai

Iššūkis Nr.1: Padidinti verslo investicijų į MTEP lygį	Vertinimuose pateikti sprendimai <ul style="list-style-type: none">• skatinti ir naujas bei potencialias inovacines įmones• Užtikrinti geresnį MTEP priemonių koordinavimą (ŪM ir ŠMM)• Klasterių stambinimas, viešųjų pirkimų inovacijos ir t.t.
Iššūkis Nr.2: viešojo sektoriaus MTEP komercinimas, žinių ir technologijų perdavimas	<ul style="list-style-type: none">• Investicijos į infrastruktūros plėtrą pagrįstos tik įrodžius aiškia verslo paklausą• Nuo infrastruktūros - į žmonių gebėjimų stiprinimą ir naujų ekonominių MTEPI rezultatų srauto akseleravimą įveiklinant sukurtą infrastruktūrą• Užtikrinti profesionalią APC ir klasterių turimos infrastruktūros vadybą ir t.t.
Iššūkis Nr.3: nepakankami MTEPI žmonių ištekliai ir gebėjimai	<ul style="list-style-type: none">• stiprinti ankstyvosios stadijos tyrėjų gebėjimus, tyrimų karjeros patrauklumą, orientuoti tyrėjus į MTEP rezultatų komercinimą• įgyvendinti versle tarptautinio mokymo, stažuočių, įdarbinimo priemones ir t.t.

MTEPI - ar išmokom pamokas?

FM MTEPI VERTINIMAS: AR ATSIŽVELGIA Į 2007–2013 M. LAIKOTARPIO PATIRTĮ IR VERTINIMO REKOMENDACIJAS? (MTEPI PRIEMONIŲ TINKAMUMAS)

MTEPI skatinimo priemonių rinkinys laikomas **vidutiniškai** tinkamu ir pakankamu: **ką taisyti?**

- Verslo MTEPI priemonių derinyje trūksta ambicijos skatinant aukšto potencialo inovatyvius startuolius (bendras „svoris“ sudaro tik iki 6 % visų lėšų)
- Priemonių rinkinys yra žemai-vidutiniškai tinkamas ir pakankamas žinių komercinimui, technologijų perdavimui ir MTI įveiklinimui skatinti
- **Didesnę dalį VP investicijų vis dar sudaro investicijos į MTEP infrastruktūrų vystymą** nei į jų MTEP rezultatų komercinimą ir technologijų perdavimą
- tyrėjų gebėjimų stiprinimui skirtos priemonės iš esmės dera su VP tikslais, tačiau:
 - trūksta dėmesio tyrėjų ugdymui bendrame MTEPI priemonių rinkinio kontekste
 - Neužtikrintas pakankamas priemonių prieinamumas ankstyvosios stadijos tyrėjams, jų apibrėžimas (10 m po disertacijos gynimo) per platus...
 - Dalis įgyvendinamų MTI ir tyrėjų gebėjimų stiprinimo veiklų nėra nukreiptos į struktūrinius pokyčius, pavyzdžiui struktūrinę mokslo ir studijų pertvarką, o padengia einamąsias veiklas

Efektyvumo rezervai:

pamokos, namų darbai

Darbo jėgos struktūrinis pertvarkymas – trumpo ir ilgo laikotarpio sprendimai (2015 m. vertinimai)

Iššūkis: ES SF investicijos turi būti labiau susietos su demografiniais, darbo rinkos poreikiais bei atitikti ūkio plėtros tikslus

Trumpo laikotarpio sprendimai:

- Skatinti mokymąsi visą gyvenimą - išplėsti suaugusiųjų formalaus švietimo paklausos skatinimo veiklas (ŠMM ir SADM priemonėse)
- LDB pertvarka– nuo bedarbių link dirbančiųjų perkvalifikavimo
- Užtikrinti sveikatos ekonomikos (visuomenės sveikatinimo) plėtrą, siekiant, kad gyventojai ilgesnį laiką išbūtų darbo rinkoje
- Užtikrinti užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo bei švietimo ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimo veiklų sąsajas su nacionaline žmogiškųjų išteklių stebėsenos sistema.

Efektivumo rezervai:

įvertinimas – patenkinamai

Darbo jėgos struktūrinis pertvarkymas (2016 m. vertinimai)

- **Lietuvos darbo biržos vaidmuo ir vykdomi projektai** mažėjančio gyventojų skaičiaus ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumo kontekste turėtų būti skubiai peržiūrėti
- Ilgojo laikotarpio sprendimai – investuoti į demografinės situacijos gerinimo priemones

Efektyvumo rezervai:

Švietimas ir mokslas - prielaida efektyviam investavimui

☉ ŠMM kryptingos investicijos - prevencija, o ne simptomų gydymas

☉ Darbo jėgos rengimas:

- aukštojo mokslo programų ir profesinio mokymo suderinimas su rinkos poreikiais, profesijos prestižo atkūrimas
- bendrojo ugdymo mokyklose aktyviau plėtoti savanorystės kultūrą ir skatinti darbo paieškos (įsidarbinimo) motyvaciją

☉ Kultūra:

- Kultūros bei Švietimo ir mokslo ministerijų bendradarbiavimas skatinant kultūros paklausą ir vartojimą, kultūros ir kūrybinių įpročių formavimo priemonės ir projektai bendrojo lavinimo mokyklose

Efektyvumo rezervai:

*Regionų plėtra – max kompleksiskumas ir sinergija
(2015 m.)*

- Nėra aiškios visos Lietuvos plėtros strategijos
- Prielaida regionų vystymui - aiški konkrečios teritorijos plėtros vizija, strategija ir lyderystė planuojant ir įgyvendinant projektus:
- Subalansuoti sektorines ir teritorines intervencijas, užtikrinti glaudesnį centrinės ir vietos valdžios **bendradarbiavimą** planuojant projektus konkrečioje teritorijoje
- Stiprinti savivaldybių administracijų ir vietos politikų (lyderių) **gebėjimus** inicijuoti, rengti ir įgyvendinti konkrečių teritorijų plėtrai aktualius projektus

Efektivumo rezervai:

Regionų plėtra – max kompleksiskumas ir sinergija

- Naudotis nacionalinių agentūrų (pavyzdžiui, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ VŠĮ „Versli Lietuva“) kompetencijomis planuojant, rengiant, atrenkant ir įgyvendinant projektus regionuose ir savivaldybėse
- Stebėti ir analizuoti sukurtos **infrastruktūros įveiklinimą**, skatinti savivaldybes, kurios sugeba sukurtą infrastruktūrą panaudoti efektyviau
- Planuojant ir įgyvendinant sektorines intervencijas vykdant projektų atranką, teikti **prioritetą** tiems **projektams, kurie papildomai prisideda** prie tikslinėms teritorijoms aktualių problemų sprendimo